

Výchovné problémy nezletilých dětí a mládeže

Pojmenování (název) životní situace

Výchovné problémy nezletilých (dále nezl.) dětí a mládeže

Základní informace k životní situaci

Veškeré situace související s problémovým chováním a jednáním dítěte, které jsou opakované, dlouhodobé, závažné a nepříznivě ovlivňují vývoj dítěte např.

- útěky z domova
- záškoláctví
- zneužívání alkoholu a návykových látek
- protiprávní jednání (přestupky a trestná činnost).

Kdo je oprávněn v této věci jednat (podat žádost apod.)

- rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu nezl. dítěte
- samo nezl. dítě
- školská zařízení, zdravotnická zařízení a jiné orgány, které při své činnosti zjistí potřebu výkonu sociálně právní ochrany k určitému dítěti
- orgány činné v trestním a přestupkovém řízení (PČR, MP, státní zastupitelství, soudy apod.)
- každý je oprávněn upozornit orgán sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti nebo na skutečnosti uvedené v bodě 2.

Jaké jsou podmínky a postup pro řešení životní situace

Nezbytné je oznámení životní situace na OSPOD. Poté začne OSPOD v dané věci jednat. Postup je vždy individuální dle dané situace, přizpůsoben potřebám klienta a okolnostem.

OSPOD má povinnost projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově, projednat s dítětem nedostatky v jeho chování, sledovat, zda je na základě kontrolních oprávnění zamezováno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující, poskytnout nebo zprostředkovat rodičům na jejich žádost poradenství při uplatňování nároků dítěte podle zvláštních právních předpisů.

Jakým způsobem můžete zahájit řešení životní situace

Zahájení řešení situace nastává po jejím oznámení na OSPOD, ke kterému může dojít osobně, písemně (možné i e-mailem) nebo telefonicky.

Případně může OSPOD zahájit řešení situace nezl. dítěte i z vlastního podnětu pokud zjistí, že dochází k situacím uvedeným v bodě 2.

Na které instituci životní situaci řešit

OSPOD je místně příslušné dle trvalého pobytu nezl. dítěte, kterého se situace týká.

Pro nezl. děti mající trvalé bydliště na území ORP Ústí nad Orlicí se jedná o MěÚ Ústí nad Orlicí, odbor sociálních služeb, oddělení sociálně právní ochrany dětí, Dělnická 1405, Ústí nad Orlicí.

Kde, s kým a kdy životní situaci řešit

Pracovníci OSPOD jsou rozděleni na kurátory pro mládež (řeší výchovné problémy dětí a mladistvých – viz bod 2) a sociální pracovníky, kteří řeší situace v rodinách.

Obvod je rozdělen podle ulic, ke každé ulici patří jeden sociální pracovník a kurátor pro mládež. Konkrétní seznam pracovníků a kontaktů na ně včetně seznamu svěřených ulic je umístěn na internetových stránkách úřadu.

Jaké doklady je nutné mít s sebou

Pro zahájení výkonu sociálně právní ochrany dětí není nutné předkládání dokladů, v průběhu řešení konkrétní situace bývá nutné doložit průkaz totožnosti, rodné listy dětí, rozsudky soudů atd.

Jaké jsou potřebné formuláře a kde jsou k dispozici

Nejsou nutné žádné formuláře.

Jaké jsou poplatky a jak je lze uhradit

Sociálně právní ochrana dětí je poskytována bezplatně.

Jaké jsou lhůty pro vyřízení

Bez zbytečného odkladu a po vyhodnocení závažnosti situace dítěte. Pro správní řízení platí lhůty dle správního řádu – zákona č. 500/2004 Sb.

Kteří jsou další účastníci (dotčení) řešení životní situace

Všichni, kteří mohou sdělit podstatné informace k osobě dítěte a rodiny. Školská zařízení, orgány činné v trestním řízení a další instituce a organizace podílející se na řešení problému.

Jaké další činnosti jsou po žadateli požadovány

Spolupráce s OSPOD nebo dalšími institucemi a odborníky.

Elektronická služba, kterou lze využít

Každý pracovník OSPOD disponuje e-mailovou adresou, tyto jsou k dispozici na internetových stránkách úřadu, pro podání oznámení lze využít i centrální adresu podatelna@muuo.cz

Vzhledem k citlivosti problémů, akutnosti situace a ochraně osobních údajů rodičů a dětí však doporučujeme osobní konzultaci. Vhodné pro smlouvené osobní schůzky.

Podle kterého právního předpisu se postupuje

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Jaké jsou související předpisy

Jedná se především o tyto právní předpisy:

- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
- zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- vyhláška č. 473/2012., o provádění některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Jaké jsou opravné prostředky a jak se uplatňují

V případě vydání správního rozhodnutí je to odvolání ke Krajskému úřadu Pardubického kraje v Pardubicích. Poučení o opravných prostředcích obsahuje každé správní rozhodnutí.

Jaké sankce mohou být uplatněny v případě nedodržení povinností

Rodiči nebo jiné osobě odpovědné za výchovu nezletilého dítěte může OSPOD uložit pořádkovou pokutu do výše 20 000,- Kč, nesplní-li povinnost:

- a) spolupracovat s orgány SPOD
- b) nedostaví se k osobnímu jednání na výzvu orgánu SPOD, nepředloží listiny a další doklady a neposkytne nezbytné informace, je-li jich třeba pro výkon sociálně-právní ochrany
- c) neumožní návštěvu zaměstnance orgánu SPOD v bydlí, popř. v jiném prostředí, kde dítě žije, je-li to nezbytné pro ochranu života nebo pro ochranu jeho práv.

Nejčastější dotazy

Veškeré dotazy související se sociálně právní ochranou dětí zodpoví příslušný sociální pracovník nebo kurátor pro mládež.

Další informace

Viz Bod 21 a 23.

Informace o popisovaném postupu (o řešení životní situace) je možné získat také z jiných zdrojů a v jiné formě

Jde o specifický výkon agendy a metodický pokyn k této činnosti vydalo MPSV ČR (www.mpsv.cz/web/cz) o postupu orgánů při řešení těchto situací.

Související životní situace a návody, jak je řešit

Veškeré životní situace týkající se dětí je možno řešit prostřednictvím zdejšího OSPOD.

Za správnost návodu odpovídá útvar

Odbor sociálních služeb - Oddělení sociálně-právní ochrany dětí.

Kontaktní osoba

Kurátoři pro děti a mládež:

- Bc. Jiří Chládek
- Mgr. Tomáš Lukes

Telefonní čísla a emaily najdete v sekci [Kontakty](#).

Popis je zpracován podle právního stavu ke dni

8. 12. 2021

Popis byl naposledy aktualizován

8. 12. 2201

Datum konce platnosti popisu

Po dobu platnosti uvedených právních předpisů.

Případná upřesnění a poznámky k řešení životní situace

Řešení závažných výchovných problémů dětí není vhodné odkládat. Jde o velmi citlivou problematiku a proto je lepší telefonicky nebo osobně řešit věci přímo se sociálním pracovníkem. Právní postavení dítěte může být řešeno i předběžným opatřením, které vydá soud na návrh sociálního pracovníka do 7 dnů.